

Mondkapjesplicht voor mensen met een beperking of ziekte

Vanaf 1 december is het dragen van een mondkapje in publieke binnenruimtes, stationsgebouwen en luchthavens in Nederland verplicht. Dit is één van de maatregelen om verspreiding van het Corona-virus tegen te gaan. Lees meer over de [invoering van de mondkapjesplicht](#).

Sommige mensen hoeven geen mondkapje op waar dat verplicht is. Mensen die vanwege een beperking of ziekte geen mondkapje kunnen dragen, hoeven geen mondkapje op. En mensen die daarvan ernstig ontregeld raken ook niet.

Voor wie geldt de uitzondering op de mondkapjesplicht?

De mondkapjesplicht geldt vanaf 1 december voor iedereen die een publieke binnenruimte, stationsgebouw of luchthaven wil betreden. De enige uitzondering op de mondkapjesplicht geldt voor mensen die vanwege hun ziekte of beperking niet in staat zijn een mondkapje te dragen. Dat kan zijn omdat ze niet in staat zijn het mondkapje te dragen of op te zetten, omdat hun gezondheid daardoor wordt belemmerd of dat ze door het dragen van een mondkapje ernstig ontregeld raken. Ook mensen die spreken met of iemand assisteren die vanwege een auditieve beperking moeten kunnen spraakafzien (liplezen) zijn van de plicht uitgezonderd. Begeleiders van mensen met een beperking zijn ook uitgezonderd als degene die zij begeleiden ontregeld raakt door het mondkapje van de begeleider.

Hoe toon ik aan dat mijn situatie valt onder de uitzondering van de mondkapjesplicht?

Of u onder de uitzondering valt, hangt af van uw persoonlijke situatie. Dat betekent dat u zelf moet aantonen waarom u in aanmerking komt voor uitzondering van de mondkapjesplicht. U kunt het op verschillende manieren aantonen. U kunt bijvoorbeeld uw hulpmiddel of medicatie tonen. Of een briefje van uw arts, zorgverlener of zorgorganisatie. Of een bewijs van een recente afspraak met arts. Als u maar aannemelijk maakt dat u niet aan de verplichting kunt voldoen. Ook zijn er cliëntenorganisaties en zorgaanbieders die kaartjes beschikbaar stellen voor cliënten waarop staat dat zij gebruik willen maken van de uitzondering op de mondkapjesplicht.

Ben ik verplicht medische gegevens te tonen?

Nee, dat is niet verplicht. Handhavingsbeambten van politie, boa's maar ook personeel van een winkel of van een OV-bedrijf kunnen u vragen om aannemelijk te maken dat u onder de uitzondering van de mondkapjesplicht valt. Om dat aan te tonen, kunt u medische gegevens tonen maar dat is niet verplicht.

Houd er wel rekening mee dat het voor een handhaver uiteraard wel aannemelijk moet worden gemaakt of u onder de uitzondering valt. Op het moment dat u niet voldoende bewijst of niet bereid bent om aan te tonen dat u onder de uitzondering valt, dan kan een handhaver uw uitzonderingspositie niet controleren. Het gevolg kan zijn dat u verzocht wordt de publieke binnenruimte te verlaten of dat u bekeurd wordt.

Let op: bij vliegvluchten wordt wel om een formele artsenverklaring gevraagd als u om medische redenen tijdens de vlucht geen mondkapje kunt dragen. Neem contact op met uw luchtvaartmaatschappij indien u hier vragen over heeft.

Wat moet ik doen als ik een boete krijg terwijl ik vind dat ik onder de uitzondering val?

Als een handhaver een bekeuring uitschrijft, krijgt u een boete. U krijgt die boete (een zogenaamde strafbeschikking) thuisgestuurd. Als u het niet eens bent met die boete, dan kunt u daartegen in verzet bij het Openbaar Ministerie. Als u in verzet gaat, dan hoeft u deze boete niet direct te betalen en krijgt u achteraf de ruimte om alsnog te bewijzen dat u onder de uitzondering van de mondkapjesplicht valt. Dat kan bijvoorbeeld met een verklaring van uw behandelaar.

Let op: U moet verzet aantekenen tegen een boete binnen 14 dagen na ontvangst van de boete. De manier waarop u in verzet kunt gaan, staat vermeld op de strafbeschikking die u ontvangt. Vindt u het moeilijk om zelf in verzet te gaan tegen de boete, vraag dan hulp via sociale rechtsbijstand of een rechtswinkel.

Mag ik ook een faceshield dragen, als ik vanwege mijn beperking, ziekte of psychische aandoening geen mondkapje kan dragen?

Een spatscherm (faceshield) bedekt de neus en mond niet volledig, en geldt daarom niet als wettelijk alternatief voor een mondkapje. Als u alleen een faceshield draagt, voldoet u daarom niet aan de mondkapjesplicht zoals die is vastgesteld. Daarom kunnen handhavers ook als u een faceshield draagt, nog steeds aan u vragen aan te tonen dat u onder de uitzondering valt van de mondkapjesplicht.

Toch kan een faceshield vaak rekenen op begrip bij handhavers. U laat ermee zien dat u in ieder geval de moeite om uw eigen gezondheid en die van anderen te beschermen binnen de mogelijkheden die u heeft.

Mag een winkelier mij weigeren; ook als ik vind dat ik onder de vrijstelling val?

Een winkel is een “publieke binnenruimte” en daardoor is het dragen van een mondkapje vanaf 1 december ook in winkels verplicht. Een winkelier heeft de mogelijkheid mensen zonder mondkapje te weren, maar als u kunt aantonen onder de vrijstelling te vallen dan mag u uiteraard gewoon uw aankoop doen. Veel winkels hebben speciale tijden voor kwetsbare doelgroepen.

Een winkelier is binnen de wettelijke mondkapjesplicht niet verplicht om handhavend op te treden als u geen mondkapje draagt in diens winkel. U kunt dan ook geen boete krijgen van een winkelier, dat kunnen alleen de handhavers. Wel mag een winkelier u vragen of u een geldige reden heeft voor het niet dragen van een mondkapje.

Heb ik een vrijstellingskaart nodig voor de mondkapjesplicht?

Nee. Er zijn bedrijven actief die zogenaamde vrijstellingskaarten verkopen, maar deze kaarten hebben geen officiële status. Uw eigen persoonlijke situatie bepaalt of u onder de vrijstelling valt en u kunt zelf het beste inschatten hoe u dat kunt aantonen. U hoeft daarvoor geen vrijstellingskaart te kopen.